

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «МІЖНАРОДНЕ ПОДАТКОВЕ ПРАВО»

**Михалчич В.М.,
здобувач**

Державний науково-дослідний інститут МВС України

Автор розглядає доктринальні підходи до визначення поняття «міжнародне податкове право». Шляхом аналізу теоретичних думок науковців щодо визначення місця міжнародного податкового права в системі права, норм міжнародного законодавства та специфіки податкових відносин, на врегулювання яких спрямоване зазначене законодавство, автор надає власне визначення поняття «міжнародне податкове право».

Ключові слова. Міжнародне податкове право, податковий суверенітет, податкова юрисдикція.

Михалчич В.Н. / ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОПРЕДЕЛЕНИЮ ПОНЯТИЯ «МЕЖДУНАРОДНОЕ НАЛОГОВОЕ ПРАВО» / Государственный научно-исследовательский институт МВД Украины, Украина

Автор рассматривает доктринальные подходы к определению понятия «международное налоговое право». Путем анализа теоретических мнений ученых относительно определения места международного налогового права в системе права, норм международного законодательства и специфики налоговых отношений, на урегулирование которых направлено данное законодательство, автор дает собственное определение понятия «международное налоговое право».

Ключевые слова: международное налоговое право, налоговый суверенитет и налоговая юрисдикция.

Mikhailchich V.M. / THEORETICAL APPROACHES TO THE DEFINITION OF THE «INTERNATIONAL TAX LAW» / State Scientific-Research Institute of Ministry of Internal Affairs of Ukraine, Ukraine

Author considers the doctrinal approaches to the definition of the «international tax law». By analyzing the theoretical opinions of the, regarding the definition of the place of the international tax law in the legal system, the author rejects the proposals about regarding the international tax law to the public international law and the private international law for the reasons: 1) such a view is focused exclusively on a legal aspect of the international tax law and does not reflect the contents of the category; 2) author supports the scientific views about the rules of the international tax law, the dispositions of the national law that do not conform with the requirements of the industry of the public international law; 3) author believes that the international tax law are the rules of the agreements (conventions) for the limitations of the tax (fiscal) jurisdictions of the countries which do not comply with the requirements of the industry of the private international law. The research of the positions concerning the reference of the international tax law to an independent branch of the Law allows the author to ascertain the prematurity of a similar definition of the international tax law in the law system. The author supports the position of the scientists, who refer the law to the subsectors of the Tax Law. Based on the analysis of the regulated international tax law and fundamental aspects, the definition of the international tax law as a specific sector of the tax law, combining general and special rules of the international bilateral (multilateral) treaties (conventions) and the international model conventions, aimed at the identifying tax (fiscal) jurisdiction of the countries through the adoption of international commitments about the use of the principles of taxation (residence or territoriality) in the taxation of the individuals, incomes and objects, having the tax relations with that country and the rules of the national tax law countries for the implementation of an international legislation into national law and the settlement of tax relations, exaggerated with foreign element, is given.

Key words: international tax law, tax sovereignty and tax jurisdiction.

На сучасному етапі масивом правових джерел, яким здійснюється правове регулювання міжнародного оподаткування, сформована особлива сукупність правових норм, що регулюють специфічну сферу суспільних відносин, пов'язаних із міжнародним оподаткуванням та спрямованих на подолання конфлікту між податковим (фіскальним) суверенітетом та податковою (фіскальною) юрисдикцією, яку С.К. Снежа, А.А. Шахмаметьєв, Л.Л. Лазебник, К.Г. Борисов, І.А. Ларютина, І.І. Кучеров, О.А. Фомина, С.В. Гунька, Р.А. Шепенко, А.В. Фокін, О.Я. Сорокіна, Д.В. Вінницький та інші науковці визначають як міжнародне податкове право.

Незважаючи на досить тривалий розвиток та часте вживання в науковій літературі визначеного поняття, не лише відсутнє єдине визначення міжнародного податкового права і пропонуються різні трактування його дефініції, але й сама можливість визнання наявності такого правового інституту викликає дискусію і визнається спірною.

Саме тому особливої актуальності набуває дослідження наукових підходів до визначення поняття міжнародного податкового права та його місця в системі права.

У доктрині існує думка, що міжнародного податкового права не існує взагалі. Серед аргументів, якими обґрунтовується зазначена позиція, є те, що немає спеціального міжнародного суду, який би розглядав податкові спори щодо уникнення подвійного оподаткування. Проте з цього приводу можна погодитися з І.А. Ларютиною [1, с. 53], яка, посиляючись на висловлення Ф.Ф. Мартенса «...право іс-

нує раніше суду», зазначає, що відсутність такого суду не свідчить про неіснування міжнародного податкового права, а вказує лише на те, що таке право ще не розвинулося до ступеня, коли держави усвідомлюють необхідність створення судового органу для вирішення спірних питань щодо міжнародного оподаткування. Справедливою вважаємо думку з А.А. Шахмаметьєва [2, с. 4], який пише, що негативне відношення до міжнародного податкового права обумовлено занадто консервативним підходом, який повною мірою не враховує тенденцій розвитку податкового регулювання, а отже, подальше дослідження вважаємо доцільним продовжувати, спираючись на визначення презумпції міжнародного податкового права як правового інституту, що сформувався та активно розвивається.

Окремо можна виділити думку Р.З. Лившица [3, с. 115], який зазначає, що міжнародне податкове право належить не до галузей права, а являє собою галузь законодавства, оскільки галузь права – це ідеї, норми, відносини, а система законодавства – галузі, що створюють їх зміст. На нашу думку, такий підхід є неправильним, оскільки в міжнародних податкових відносинах єдиний для всіх країн законодавець відсутній, а міжнародне податкове право створюється системою податкових угод, де в якості законодавця виступають усі зацікавлені держави.

Деякі науковці вважають, що міжнародне податкове право являє собою напрям міжнародного публічного права, який регулює податкові правовідносини щодо міжнародного оподаткування. Так, М.М. Богуславський

[4, с. 44] вважає, що міжнародне оподаткування врегулюється міжнародним економічним правом, яке належить до підгалузей міжнародного публічного права. Його погляди поділяє В.М. Шумилов [5, с. 232], який міжнародне податкове право звужує до принципу усунення подвійного оподаткування. Зазначений принцип, на думку автора, є принципом міжнародного економічного права. З іншого боку підходять до визначення міжнародного податкового права, але приходять до такого самого результату М. Веральський, Т.Надь, Н. Варчев [6, с. 63–81], які вважають міжнародне податкове право інститутом міжнародного фінансового права, яке, у свою чергу, відносять до галузей міжнародного публічного права. О.А. Музика-Стефанчук [7, с. 176] вважає міжнародне податкове право частиною міжнародного фінансового права (яке ще визначає як право міжнародних фінансів публічного характеру), а отже, частиною міжнародного публічного права. І.І. Кучеров [8, с. 483–493] із цього приводу пише, що сферою міжнародного податкового права є податково-правове регулювання держави на міжнародному рівні міжнародних податкових відносин, а отже, міжнародне податкове право є складовою частиною міжнародного публічного права.

До аргументів, які висувуються прихильниками визначення міжнародного податкового права як напряму міжнародного публічного права належать такі: 1) відносини щодо міжнародного оподаткування засновані на імперативному методі правового регулювання, оскільки ґрунтуються на владі та підпорядкуванні між нерівними суб'єктами, а такий метод є основним методом міжнародного публічного права; 2) міжнародне податкове законодавство являє собою значний масив міжнародних угод та конвенцій, які є результатом співробітництва різних держав із питань оподаткування, а отже, суб'єктами відносин щодо міжнародного оподаткування є держави; 3) предметом міжнародного податкового права є відносини між державами щодо врегулювання конфліктів у сфері міжнародного оподаткування (визначення прав податкових юрисдикцій на стягнення податків із певних доходів, усунення подвійного оподаткування, співробітництво податкових служб різних країн щодо надання правової допомоги при здійсненні податкового контролю та стягнення податків, запобігання ухиленню від сплати податків і т. ін.), що відносить його до предмету міжнародного публічного права.

Існує в науці й інша позиція щодо визначення місця міжнародного податкового права в системі права, представники якої вважають, що міжнародне податкове право є частиною міжнародного приватного права. В.А. Кашин [9, с. 228] зазначає, що податкові угоди, а також внутрішнє податкове законодавство, яким регламентується міжнародні податкові відносини щодо врегулювання проблемних аспектів міжнародного оподаткування, спрямовано на врегулювання інтересів суб'єктів приватного права; крім того, відповідальності за порушення або недотриманням норм міжнародних податкових угод не передбачено. Зазначена позиція підтримується й іншими науковцями, як вітчизняними [10, с. 37], так і зарубіжними [11, р. 18]. Прихильники такого підходу до визначення міжнародного податкового права наголошують, що предметом регулювання зазначеного права виступають відносини між державою та фізичними й юридичними особами у зв'язку зі здійсненням ними міжнародної економічної діяльності та виникнення в них у зв'язку з цим податкових зобов'язань перед зазначеною країною, а отже, предметом регулювання є відносини, укладенні іноземним елементом.

Особливий погляд на співвідношення міжнародного податкового права з міжнародним публічним та міжнародним приватним правом мають І.І. Кучеров [8, с. 56], В.О. Кашин [9, с. 47]. На думку зазначених науковців, міжнародні податкові відносини, що виникають із приводу економічного співробітництва держав та розподілення

між ними податкової юрисдикції належать до сфери міжнародного публічного права, а відносини з приводу міжнародного оподаткування осіб та об'єктів – до сфери міжнародного приватного права; відмінності між зазначеними групами вони вбачають залежно від методу правового регулювання, а саме: для міждержавних відносин притаманними є два методи: диспозитивний – при укладенні міжнародних податкових угод та імперативний – при дотриманні норм зазначених угод (конвенцій).

На наш погляд, визначення міжнародного податкового права і як частини міжнародного публічного права, і як частини міжнародного приватного права є неправильним, оскільки спрямовано виключно на міжнародно-правовий аспект, в якому, за висловлюванням А.А. Шахматєєва [2, с. 17], більш слушним було б його визначення як «міжнародного права податкових правовідносин», а отже, такий підхід не відображає всього змісту категорії, що розглядається. Крім того, враховуючи, що нами підтримано підхід до віднесення до міжнародного податкового права норм національного законодавства, то такий підхід не відповідає вимогам галузі міжнародного публічного права, а віднесення до норм міжнародного податкового права норм угод (конвенцій) щодо обмеження податкових (фіскальних) юрисдикцій не відповідає вимогам міжнародного приватного права.

Діаметральним підходом до визначення місця міжнародного податкового права в системі права є позиція науковців І.А. Ларютиної [1]; А.А. Шахматєєва [2], А.І. Погорлицького [12] та інших, які вважають, що міжнародне податкове право є хоч і молодю, проте самостійною галуззю права, яке охоплює як норми міжнародного права, що містяться в податкових угодах, так і норми національного законодавства, якими регулюються питання міжнародного оподаткування.

Найбільш відомою в науці щодо цього питання є позиція І.А. Ларютиної [1, с. 37], яка на підставі аналізу праць теоретиків права визначила, що нова галузь права виникає за наявності назрілих потреб життя та необхідних матеріальних передумов шляхом активної цілеспрямованої нормотворчої праці, при цьому вона повинна мати свій об'єкт, предмет та метод. На думку автора, об'єктом міжнародного податкового права є суспільні відносини між державами (міждержавні відносини) та відносини між державами та іноземними особами (міжнародні відносини) з приводу стягнення податків, предметом – суспільні відносини, що складаються з приводу стягнення податків з платників податків, які мають правовий зв'язок із двома або більше країнами, який є підставою для оподаткування; методом міжнародного податкового права є метод погодження, оскільки саме він використовується державами при укладенні податкових угод (конвенцій) щодо врегулювання конфлікту між їх податковою (фіскальною) юрисдикцією та податковим (фіскальним) суверенітетом. На підставі визначеного А. Ларютина [1, с. 37] визначає міжнародне податкове право як окрему галузь права, в якій об'єднуються міжнародні та національні норми права, що спрямовані на врегулювання міжнародних податкових відносин (як між державами, так між державами та іноземними особами) щодо стягнення податків.

А.А. Шахматєєв [2, с. 112], який розділяє підхід до визначення міжнародного податкового права як до самостійної галузі права, визначає його як сукупність міжнародно-правових норм у сфері оподаткування, що регулюють відносини з іноземним елементом, при цьому під об'єктом міжнародного податкового права він розуміє сукупність відносин, що виникають у сфері оподаткування діяльності, що стосується двох і більше податкових юрисдикцій, а також взаємозв'язку вказаних юрисдикцій, а під предметом – норми міжнародного податкового права, практиці їх застосування, закономірності виникнення, розвитку та здійснення відносин, що охоплюються сфе-

рою їх регулювання або тих, що підлягають включенню у сферу такого впливу, а методом визначає імперативний, оскільки прийняття міжнародної угоди та імплементація її норм у національне законодавство робить положення такої норми обов'язковими до виконання.

С.К. Снежа [13, с. 59], підтримуючи зазначених науковців, вважає, що виділення міжнародного податкового права в нову, окрему галузь права дозволить виробити єдину систему термінології, систематизувати джерела та створити необхідне підґрунтя для подальшого розвитку та вдосконалення цього правового інституту.

Деякі науковці зазначають умовність визначення міжнародного податкового права як самостійної галузі права. Наприклад, Д.Б. Левін [14, с. 92–94] хоч і вважає, що міжнародне податкове право є окремою галуззю права, проте таке визначення, на його думку, є умовним, таким, що може застосовуватися лише в теорії, і відзначає специфічність суспільних відносин, на врегулювання яких спрямована зазначена галузь.

Проте найбільш розповсюдженою в питанні визначення міжнародного податкового права є позиція науковців, на думку яких міжнародне податкове право є специфічною підгалуззю податкового права, яке врегулює міжнародні аспекти оподаткування [15, с. 130; 16, с. 337]. Аргументами, які висувають прихильники зазначеної теорії, є те, що, по-перше, незважаючи на вирішення конфлікту між податковою (фіскальною) юрисдикцією та податковим (фіскальним) суверенітетом, домінуючим залишається фактор податкового контролю за оподаткуванням, який залишається національним, і, по-друге, аналіз визначень об'єкта та предмета міжнародного податкового права, запропонованих науковцями, які визначають зазначене право як самостійну галузь права (що були проаналізовані нами раніше), свідчить про те, що вони фактично охоплюються предметом та об'єктом податкового права. На наш погляд, зазначена позиція є найправильнішою, отже, можемо констатувати, що міжнародне податкове право являє собою специфічну підгалуздь податкового права.

Переходячи до визначення сутності та власне визначення правових відносин, врегулювання яких покликано забезпечити міжнародне податкове право, констатуємо, що науковці по-різному підходять до цього питання.

Серед науковців триває дискусія з приводу того, які норми охоплює міжнародне податкове право: лише міжнародні, що врегулюють відносини між державами, чи міжнародні та національні, спрямовані на імплементацію міжнародних норм у національне законодавство країни і на врегулювання податкових відносин з іноземним елементом [1, с. 93; 2, с. 41; 17, с. 13–14; 18, с. 28]. Ми підтримуємо думку щодо правильності другої позиції.

Наступним аспектом, який визначається науковцями при розробленні поняття міжнародного податкового права, є те, на врегулювання чого спрямовані зазначені норми.

І.А. Ларютина [1, с. 65] наполягає, що вони спрямовані на врегулювання стягнення податків, О.І. Погорлицький [12, с. 92] вважає, що норми спрямовані на встановлення, введення та стягнення податків з метою зменшення податкового тягаря для створення необхідних умов розвитку міжнародних економічних відносин, а також запобігання

міжнародного ухилення від сплати податків та податкової дискримінації суб'єктів зовнішньоекономічних відносин. На думку Л.Л. Лазебника [19, с. 251], норми міжнародного податкового права врегулюють відносини між державами стосовно стягнення податків за участю суб'єктів, які належать до юрисдикції двох і більше держав. Д.С. Белюсов [20, с. 23] вважає, що зазначені норми спрямовані на врегулювання відносин між державами з приводу укладення міжнародних податкових угод з метою розмежування податкової юрисдикції держав, податкових відносин між державами та фізичними і юридичними особами інших країн (суб'єктами іноземного права), тобто відносин, що зачіпають суверенітет інших країн та відносин публічного характеру між юридичними чи(та) фізичними особами різних країн. О.В. Аронов, В.О. Кашин [10, с. 122–123] вказують, що норми міжнародного права спрямовані на врегулювання податкових відносин, ускладнених іноземним елементом, тобто виникають між державою та юридичними і фізичними особами через здійснення ними міжнародної економічної діяльності та виникненням внаслідок цього в них податкових зобов'язань перед державою. Зазначимо, що визначення міжнародного податкового права як сукупності правових норм, що регулюють відносини з оподаткування, ускладнені іноземним елементом, надається у більшості юридичних словників та наукових праць [21, с. 24; 22, с. 120]. Виходячи з цього, констатуємо, що науковці виділяють два аспекти, на врегулювання яких спрямовуються норми міжнародного податкового права: на визначення податкових юрисдикцій держав та на врегулювання відносин з оподаткування, ускладнених іноземним елементом, при цьому під визначенням податкових юрисдикцій держав розуміється обмеження податкової юрисдикції країни шляхом прийняття на себе міжнародних зобов'язань щодо застосування принципів оподаткування (резидентності або територіальності) при оподаткуванні осіб, доходів та об'єктів, що мають із цією країною податковий зв'язок (при підписанні податкових угод (конвенцій)), а відносини з оподаткування ускладнюються іноземним елементом, якщо держава стягує податки з платника податків, який є суб'єктом іноземного права (нерезидентом) або з об'єкта оподаткування, який виник у суб'єкта національного права за межами податкового (фіскального) суверенітету країни, резидентом якої він є.

Таким чином, міжнародне податкове право є специфічною підгалуззю податкового права, в якій об'єднуються норми міжнародних двосторонніх (багатосторонніх) угод (конвенцій), в яких містяться статті, присвячені обмеженню податкової юрисдикції країн шляхом прийняття на себе міжнародних зобов'язань щодо застосування принципів оподаткування (резидентності або територіальності) при оподаткуванні осіб, доходів та об'єктів, що мають із цією країною податковий зв'язок, міжнародних двосторонніх (багатосторонніх) угод (конвенцій), присвячених безпосередньо врегулюванню обмеження податкової юрисдикції країн, міжнародних типових конвенцій, спрямованих на врегулювання податкових (фіскальних) юрисдикцій держав та норми національного податкового права країн, спрямованих на врегулювання відносин з оподаткування, ускладнених іноземним елементом.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ларютина И.А. Избежание двойного налогообложения и уклонение от уплаты налогов в международном налоговом праве : дис. канд. юрид. наук / Ирина Анатольевна Ларютина. – М., 2002. – 211 с.
2. Шахматъев А.А. Международное налоговое право / А.А. Шахматъев. – М. : Тривант, 2009. – 140 с.
3. Лившиц Р.З. Теория права / Р.З. Лившиц. – М. : Мысль, 1994. – 217 с.
4. Богуславский М.М. Международное экономическое право / М.М. Богуславский. – М. : Мысль, 1986. – 304 с.
5. Шумилов В.М. Международное экономическое право / В.М. Шумилов. – М. : Мысль, 2001. – 368 с.
6. Верадьский М. Проблемы международного финансового права / М. Верадьский, Т. Надь, Н. Вачев // Советское государство и право. – 1967. – № 1. – С. 63–81.
7. Музика-Стефанчук О.А. Сучасний погляд на міжнародне фінансове право та його джерела / О.А. Музика-Стефанчук // Наука і правоохорона. – 2013. – № 2. – С. 174–182.
8. Кучеров И.И. Международное налоговое право (академический курс) : учебн. / И.И. Кучеров. – М. : ЮрирфоР, 2007. – 564 с.

9. Кашин В.А. Налоговые соглашения в России. Международное налоговое планирование для предприятий / В.А. Кашин. – М. : Финансы, ЮНИТИ, 1998. – 383 с.
10. Аронов А.В. Налоги и налогообложение / А.В. Аронов, В.А. Кашин : уч. пособ. – М. : Магистр, 2007. – 425 с.
11. Lehr E. Revue de droit international et legislation compare / E. Lehr. – Serie II, tome V. – Paris, 1903. – 187 p.
12. Погорлецкий А.И. Международное налогообложение : учебник / А.И. Погорлецкий. – СПб. : Изд-во Михайлова В.А., 2006. – 384 с.
13. Снежа С.К. К вопросу о понятии международного налогового права / С.К. Снежа // Промышленно-торговое право. – 2008. – № 5. – С. 53–59.
14. Левин Д.Б. Актуальные проблемы теории международного права / Д.Б. Левин. – М. : Знамя, 1974. – 189 с.
15. Фомина О.А. Международное налоговое право: понятие, основные принципы / О.А. Фомина // Хозяйство и право. – 1995. – № 5. – С. 125–135.
16. Поляков В.В. Понятие международного налогового права / В.В. Поляков, С.П. Котляренко // Налоговое право : учебн. пособ. / под. ред. С.Г. Пепеляева. – М., ИД ФБК ПРЕСС, 2000. – 608 с.
17. Knechtle A. Grudfragen des Internationalen Steuerrechts / A. Knechtle. – Basel und Stuttgart, 1976. – 233 s.
18. Tialati A. Le droit fiscal international et les pays en voie de developpement le cas des pays arabes / A. Tialati. – Montpellier, 1987. – 187 s.
19. Лазебник Л.Л. Міжнародне фінансове право : навч. посібн. / Л.Л. Лазебник. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 312 с.
20. Белоусов Д.С. Налоговое право : конспект лекций / Д.С. Белоусов. – М. : АйПиЭр Медиа, 2011. – 133 с.
21. Mattsson N. Svenk internationell beskattningsratt. 13-e omarbetade upplagan/ N.Mattsson. – Stokholm Norstedts juridik, 2000.
22. Винницкий Д.В. Международное налоговое право и структура налогового кодекса РФ / Д.В. Винницкий // Современное право. – 2003. – № 1. – С. 117–125.

УДК 345.1

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ УКРАЇНИ ЩОДО КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПРОТИДІЇ СЕКСУАЛЬНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТА РОЗБЕЩЕННЮ ДІТЕЙ: ПРОБЛЕМИ ПРАКТИЧНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

**Чмут С.В.,
К.Ю.Н.**

Запорізький національний університет

У статті аналізуються правові зобов'язання України, пов'язані з приєднанням до міжнародно-правових актів, спрямованих на протидію сексуальній експлуатації та розбещенню дітей, а також надаються пропозиції щодо імплементації положень зазначених актів у кримінальне законодавство України, зокрема, обґрунтовуються пропозиції щодо внесення відповідних змін у диспозицію ст. 155 Кримінального кодексу України.

Ключові слова: статеві зносини, статева зрілість, сексуальна експлуатація, розбещення неповнолітніх, суб'єкт злочину, об'єктивна сторона злочину, міжнародно-правові зобов'язання.

ЧМУТ С.В. / МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА УКРАИНЫ ОТНОСИТЕЛЬНО УГОЛОВНО-ПРАВОВОГО ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ СЕКСУАЛЬНОЙ ЭКСПЛУАТАЦИИ И РАЗВРАЩЕНИЮ ДЕТЕЙ: ПРОБЛЕМЫ ПРАКТИЧЕСКОЙ РЕАЛИЗАЦИИ / Запорожский национальный университет, Украина

В статье анализируются правовые обязательства Украины, связанные с присоединением к международно-правовым актам, направленным на противодействие сексуальной эксплуатации и развращению детей, а также вносятся предложения относительно имплементации положений указанных актов в уголовное законодательство Украины, в частности, обосновываются предложения относительно внесения соответствующих изменений в диспозицию ст. 155 Уголовного кодекса Украины.

Ключевые слова: половые сношения, половая зрелость, сексуальная эксплуатация, развращение несовершеннолетних, субъект преступления, объективная сторона преступления, международно-правовые обязательства.

Chmut S.V. / INTERNATIONAL LEGAL OBLIGATIONS OF UKRAINE ON CRIMINAL LAW COUNTERACTION SEXUAL EXPLOITATION AND ABUSE OF CHILDREN: PROBLEMS OF PRACTICAL IMPLEMENTATION / Zaporizhzhya National University, Ukraine

International legal obligations of Ukraine aimed at comprehensive and effective protection of the whole complex of rights and freedoms of minors. The first international document that proclaimed a recognized principle of «Mankind must give children the very best of what he has», was the Geneva Declaration «On the Rights of Children» in 1923. In 1948 there was a so-called «Map of Children's Rights» which is a basic document in the historical process of the formation of international legal standards, human rights and freedoms of the child, as all of the following documents only develop and specify its basic position. Also, the basic international legal instruments that stand in defense of children's rights is the Universal Declaration of Human Rights 1948 and the Declaration of Rights of the Child 1959.

In the Convention of 20 November 1989 «On the Rights of the Child», ratified by Ukrainian SSR, February 27, 1991, once again highlights the child's right to legal protection priority compared to adults.

The international community is particularly concerned with the intensive growth of recent sexual exploitation of children, child pornography, child prostitution, etc. commercialization. To counteract this shameful phenomenon directed a number of international conventions of the United Nations (UN) and the Council of Europe (CoE). Among these documents, first, we should note the Convention on the Rights of the Child on the Optional Protocol № 1 adopted by the UN General Assembly on 20 November 1989 (resolution number 44/25).

At the Conference of Ministers of Justice – the Council of Europe October 25, 2007 approved the Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse, which was ratified by the Law of Ukraine on June 20, 2012 № 4988-VI. Said Convention has provided a set of legislative and other measures, whose implementation in Ukraine harmonize criminal legislation countering sexual exploitation and sexual abuse of children at the national and international levels. The first step in that direction was the Law of Ukraine on September 25, 2008 № 600-VI «On Amendments to Articles 155 and 156 of the Criminal Code of Ukraine regarding liability for corruption of minors».

However, such arrangements are incomplete. There are three remain topical issues related to liability for sexual intercourse with a person who has not reached puberty. Firstly, it should finally determine the age of persons below which prohibited the involvement of children in sexual activities. Second, there is a need to clearly recognize that young children are unable to consent to «voluntary», «non-violent» sexual intercourse with him. Thirdly, it would be appropriate to the disposition of the first century. 155 of the Criminal Code to reveal the contents of socially dangerous acts that indicated in the title as «sexual intercourse».

Key words: sexual intercourse, puberty, sexual exploitation and abuse of minors, offense, objective aspect of the crime, international legal obligations.